Luftfartstilsynet

Notat

Dato
21.10.2026

Referanse
26/18812-2

Saksbehandler
Line Maria Stefansen Hammerlund, tlf.

Til
flysikringsseksjonen - Line Maria Stefansen Hammerlund

Kopi til

Høring - Søknad om opprettelse av UAS-geografisk område over Kjeller Flyplass

1. Om høringen

Luftfartstilsynet gjennomfører med dette offentlig høring av søknad fra Kjeller Aero Senter om opprettelse av et UAS-geografisk område rundt Kjeller flyplass, som forbyr flyging med ubemannede luftfartøy innenfor området.

Formålet med søknaden er å styrke flysikkerheten og redusere risiko for ulykker der luftfartøy opererer lavt under avgang og landing.

Høringsinnspill sendes til Luftfartstilsynet innen **6.februar 2027.** på e-postadresse postmottak@caa.no, og merkes med saksnummer 26/18812

Høringen er åpen for alle. Vi ber om at høringsinstansene selv vurderer om høringen burde videreformidles til andre aktuelle interessenter, for eksempel om høringen burde legges ut for lokal kommunal høring før eventuell uttalelse gis.

Eventuelle spørsmål kan rettes til saksbehandler Line Maria Hammerlund, asm@caa.no .

2. Nærmere om søknaden og sakens bakgrunn

Kjeller Aero Senter AS, org.nr. 985 835 144, søkte i brev mottatt 1. oktober 2026 om opprettelse av en UAS-geografiske sone med utstrekning vist i vedlagte søknad.

Kjeller Flyplass er Norges største flyplass for rekreasjonsflyging, og benyttes også av nødetater og Forsvaret De har konsesjon for omtrent 10 000 årlige flybevegelser.[1] Flyplassen er åpen i perioden 0800-2200 hver dag og kun tilgjengelig for VFR-operasjoner.

[1] En flybevegelse regnes som en avgang eller en landing.

Den geografiske sonen er foreslått å etablere et forbud mot droneoperasjoner innenfor området. I forbindelse med opprettelsen av forbudet, vil det bli etablert forutsigbare prosedyrer for droneoperasjoner i nærheten av flyplassen, noe som reduserer risikoen for konflikt mellom bemannede og ubemannede luftfartøy. Dette vil bidra til økt situasjonsforståelse for piloter, bedre koordinering av luftromsbruk og høyere samlet flysikkerhet.

Øvre høyde på området settes til 120 meter over bakken/vannet (AGL).

Forbudet skal ikke gjelde flyging i forbindelse med militær-, politi-, ambulanse- eller søk- og redningsoppdrag eller flyging etter særskilt tillatelse gitt av Kjeller Aero Senter AS eller Luftfartstilsynet. Øving og trening på slike operasjoner skal forhåndskoordineres med tiltakshaver.

Horisontal utrekning er valgt langs etablerte inn- og utflygingstraseer, der fly vil kunne være i konflikt med ubemannede luftfartøy som opererer opp mot 120 meter. Området er utformet på en måte slik at det ikke skal beslaglegge mer luftrom enn nødvendig.

For utstrekning av området se Bilde 1 og vedlagte søknad.

3. Utredning av tiltaket

Regjeringens utredningsinstruks setter rammene for kartlegging av nye tiltak av den typen som opprettelse av UAS-geografiske soner vil være. Et minimumskrav er å besvare følgende seks spørsmål:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Kjeller Aero Senter ønsker å styrke flysikkerheten for bemannet luftfart i flyplassens nærområde, for å hindre sammenstøt eller andre hendelser, mellom bemannede og ubemannede luftfartøy, ved at det opprettes et område med forbud mot operasjoner med ubemannede luftfartøy rundt flyplassen.

I forskrift av 1. november 2024 nr. 2777 om ubemannede luftfartøyer (BSL A 7-2) §7 er det et krav om tillatelse fra lokal lufttrafikktjenesteenhet ved droneflygning nærmere enn 5 km fra en «lufthavn». Kjeller Flyplass er imidlertid ikke omfattet av bestemmelsen i BSL A 7-2, siden de faller utenfor definisjonen av en lufthavn. Imidlertid har de i sin konsesjon tillatelse til et høyere antall bevegelser enn det som er tilfelle på et par av de lufthavnen som er omfattet av bestemmelsen i BSL A 7-2 §7. Dette kan tale for at det er nødvendig med et lignende forbud også rundt Kjeller Aero Senter.

Hvilke tiltak er relevante?

Nullalternativet er å ikke gjøre noen tiltak. Dette innebærer en videreføring av dagens situasjon, hvor sikkerheten blant annet ivaretas gjennom de operative reglene som pålegger dronepiloten å unngå risiko for konflikt med bemannede luftfartøy. Luftfartstilsynet viser imidlertid til punktet over, og at det er relativt mange flybevegelser ved flyplassen. Sammenholdt med at antall droneoperasjoner er stadig økende, taler det for at det er behov for å iverksette noen ytterligere risikoreduserende tiltak.

Et tiltak vil kunne være å informere dronepiloter om at de ikke burde operere nært flyplassen når det er aktivitet på plassen- «safetypromotion». Utfordringen med dette tiltaket er å nå alle berørte dronepiloter. Det vil også potensielt skape usikkerhet for bemannet luftfart dersom det er opp til den enkelte dronepilot å bestemme hva som er sikker avstand til et bemannet luftfartøy.

Et etablert UAS-geografisk område vil gi dronepilotene et definert område de ikke kan operere i, uten tillatelse, som vil gi en trygg avstand mellom operasjoner med ubemannede luftfartøy og operasjoner med bemannede luftfartøy. Området vil bli publisert på offentlige kanaler og etter hvert på verktøy og digitale flater som dronepiloter bruker. Det vil gjøre det enkelt for dronepiloter å orientere seg om hvor det UAS geografiske området er etablert.

Etableringen av et UAS-geografisk område for ubemannede luftfartøy, vil øke sikkerheten for den øvrige trafikken som opererer på og i nærheten av Kjeller Flyplass.

Luftfartstilsynet kan opprette UAS-geografiske områder med hjemmel i forskrift av 14. desember 2021 nr. 3530 om luftromsorganisering §§ 19 og 22, jf. luftfartsloven § 9-1 a. UAS-geografiske områder opprettes i form av forskrift, jf. forskrift om luftfartsorganisering 4, første ledd.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltaket?

Opprettelse av et UAS-geografisk området i det aktuelle luftrommet er først og fremst prinsipielt utfordrende ved at det innebærer at luftrommet, som i utgangspunktet er til fritt bruk for alle, ikke lengre vil være tilgjengelig for ubemannet luftfart som ønsker å bruke luftrommet, uten tillatelse fra Kjeller Aero Senter AS eller Luftfartstilsynet.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Det foreslåtte tiltaket er opprettelse av et permanent UAS-geografisk område. Virkningene vil derfor være av permanent varighet, og av betydning for luftfartsaktører i det ubemannede segmentet. Siden det er aktivitet på flyplassen fra kl. 0800 til 22.00, i dagslysperioden, anser Luftfartstilsynet at det er mest praktisk at forbudet gjelder hele døgnet.

De positive virkningene av tiltaket er først og fremst at området vil bidra til å øke flysikkerheten for bemannede luftfartøy som opererer til og fra Kjeller flyplass.

Negative virkninger av tiltaket er at den frie ferdselen for ubemannede luftfartøy i luftrommet begrenses. Slik området er omsøkt, vil det imidlertid være mulig å søke om særskilt tillatelse fra Kjeller Aero Senter eller Luftfartstilsynet. Det vil begrense den negative virkningen for aktører som har behov for å operere inne i området. Kjeller Aero Senter AS opplyser at det allerede er etablert praksis at kommersielle drone operatører kontakter Kjeller Aero Senter AS for godkjenning av

operasjoner i nærheten av flyplassen. Det vil videreføres slik at Kjeller Aero Senter AS har kontroll på aktiviteten i nærheten av flyplassen.

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Forutsatt at det ikke avdekkes vektige motforestillinger mot opprettelsen av det UAS-geografiske området, og basert på de opplysningene Luftfartstilsynet er kjent med per nå, anbefaler Luftfartstilsynet samlet sett at området opprettes. Vi viser til at det omsøkte formålet er å ivareta flysikkerheten, i tråd med formålet i Luftromsforskriften § 19.

Slik Luftfartstilsynet ser det er det ikke mulig å imøtekomme Kjeller Aero Senters behov på en annen og mindre inngripende måte, og gjelder for lengre tid eller flere luftromsaktivteter enn det som er nødvendig for å ivareta formålet, jf. luftromsforskriften § 22 første og andre avsnitt.

Områdets har ikke større utstrekning enn det som er nødvending for å beskytte bemannede operasjoner til og fra flyplassen.

Luftfartstilsynet anbefaler derfor at det fastsettes en forskrift om opprettelse en permanent UAS-geografiske sone slik det er søkt om. Utkast til forskrift er vedlagt dette høringsbrevet.

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er at alle ubemannede luftfartøy, som ikke har fått særskilt tillatelse eller er unntatt fra å følge restriksjonene i området, retter seg etter det forbudet som forskriften fastsetter.

Bilde 1: Kjeller UAS-geografisk sone


Møyen
Brånås
Sundtveita
Løken
Slogum
Tomt
Flaen
Løkenflaen
Tomtestilla
Leira
Holt
Ris
Berg
Hvam
Kjeller-
holen
Nitteberg
Fetveien
Valstad
Kjeller
Brauter
Skåvål
Asakneset
Ringstilla
Vestre
Sørum
Skåvålenga
Skjetten
Kjeller flyplass
Melby
Nordby
Stav
Åråsen
Volla
Stilla
Ryen
Vigernes
Lillestrøm
Sagdalen
Stalsberg
Bråte
Langtangen
Rolf Olsens vei